

ประเมินความเสี่ยง

- มีโอกาสที่ปีนี้จะมีการระบาดต่อเนื่องและมีผู้ป่วยมากกว่าปี 2561 (คาดว่าจะคล้ายปี 2556 ซึ่งมีผู้ป่วยมากกว่า 150,000 ราย)
- พบการระบาดขยายวงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางและตอนล่าง เช่น นครราชสีมา อุบลราชธานี สุรินทร์ ศรีสะเกษ
- ส่วนใหญ่ผู้ป่วยเสียชีวิตเป็นผู้ใหญ่เนื่องจากมีปัจจัยเสี่ยงคล้ายกับปี 2561 ได้แก่ โรคเรื้อรังประจำตัว และชื้อยากินเอง/ไปรักษาที่คลินิกหลายแห่ง
- ค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในสถานที่สำคัญยังสูงกว่าเกณฑ์ (โรงเรียน โรงพยาบาล $CI = 0$, วัด $CI < 5$)

มาตรการของกรมควบคุมโรค

1. ประเมินสถานการณ์ จำนวนผู้ป่วย ผู้เสียชีวิต พื้นที่ระบาด (รายงาน 506 และการสอบสวนผู้เสียชีวิต)

2. การควบคุมยุงพาหะ

- ติดตามประเมินผลค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายผ่านโปรแกรมทันระบาด และ รายงานผลการดำเนินโครงการจิตอาสา
- สนับสนุน อบรม การพ่นสารเคมีเพื่อควบคุมการระบาดในพื้นที่

3. การดูแลรักษา สนับสนุนการอบรมแพทย์จบใหม่และพัฒนาบุคลากรการรักษาส่งต่อ เพื่อลดผู้ป่วยเสียชีวิต

4. การสื่อสารความเสี่ยง จะมีการจัดกิจกรรมจิตอาสาฯ เฉลิมพระเกียรติ ในเดือน พ.ค.

แนวทางการดำเนินมาตรการ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

- 1) ประสานผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานต่างๆ จัดทำแผนกิจกรรมจิตอาสา เดือนละอย่างน้อย 1 ครั้งตามข้อสั่งการของ กสธ.
- 2) เน้นย้ำ ร.พ. ปลอดภัยน้ำยุงลาย
- 3) ติดตามค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายจากทุกอำเภอ
- 4) ให้ทีม SAT วิเคราะห์สถานการณ์โรค
  - ชี้เป้าอำเภอที่มีการระบาด (จำนวนผู้ป่วยใน 4 wk ล่าสุด มากกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปี)
  - ชี้เป้าตำบล หมู่บ้าน ที่มีการระบาดต่อเนื่องเกินกว่า 4 สัปดาห์
- 5) ทำ dead case conference กรณีเสียชีวิตทุกราย
- 6) ให้ความรู้เรื่องไข้เลือดออกในคลินิกโรคเรื้อรัง คลินิกฝากครรภ์ และแจ้งเตือนคลินิก ร้านขายยา

แนวทางการดำเนินมาตรการ

ระดับอำเภอ

- 1) เปิด EOC อำเภอที่เป็นพื้นที่ระบาด
- 2) สนับสนุนตำบล ควบคุมยุงพาหะที่จุดเกิดโรคตามมาตรการ 3-3-1
- 3) ประสาน อปท. รพ.สต. เครือข่ายต่างๆ จัดกิจกรรมจิตอาสาในสถานที่สาธารณะ (กลไก พชอ. สมัชชาสุขภาพ)
- 4) รายงานผลการดำเนินงานจิตอาสาไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- 5) สื่อสารความเสี่ยงในชุมชน ปชส. สตึกเกอร์ และ Line@อาสาปราบยุง

ระเบียบวาระที่ 2

2.2 ข้อเสนอขอยกระดับมาตรการควบคุมโรคไข้เลือดออก

ข้อเสนอຍกษะดັบมาตรการ

การเฝ้าระวังโรค

- ทุกจังหวัดต้องมีทีมตระหนักรู้สถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลการเกิดโรค โดยชี้เป้าตำบลที่มีรายงานผู้ป่วยเกินกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง และมีการระบาดต่อเนื่องเกินกว่า 28 วันเป็นรายสัปดาห์ เพื่อเร่งรัดติดตามมาตรการควบคุมโรค
- ในกรณีที่อำเภอและจังหวัดเป็นพื้นที่ระบาดหรือมีการเปิด EOC ให้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอรายงานสถานการณ์โรคไขเลือดออกไปยังนายอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรายงานสถานการณ์โรคไขเลือดออกไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดทุกสัปดาห์ เพื่อขอการสนับสนุน เร่งรัดมาตรการควบคุมโรคจากท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ในกรณีไม่ใช่พื้นที่ระบาดให้รายงานทุกเดือน)

ข้อเสนอแนะยกระดับมาตรการ

มาตรการ 3,3,1 – 7 – 14 – 21 - 28

<p>Day 0 วันที่พบ ผู้ป่วย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานโรคให้ รพ.สต. หรือสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ ทราบ ภายใน 3 ชั่วโมง - สอบสวนและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ฉีดสเปรย์กระพองกำจัดยุงตัวเต็มวัย ในบ้านผู้ป่วยภายใน 3 ชั่วโมงหลังได้รับรายงาน - สำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลาย พ่นสารเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัย ในรัศมี 100 เมตร ของบ้านผู้ป่วยและจุดที่สงสัยเป็นแหล่งโรคภายใน 1 วัน
<p>Day 1 และ 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลาย พ่นสารเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัย ในรัศมี 100 เมตร ของบ้านผู้ป่วยและจุดที่สงสัยเป็นแหล่งโรค - ทำประชาคม เพื่อชี้แจงสถานการณ์ ให้สุขศึกษาถึงการป้องกันตนเอง และอาการที่ต้องเฝ้าระวัง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการร่วมกันในชุมชน

ข้อเสนอຍกระดับมาตรการ

Day 7	<ul style="list-style-type: none"> - สํารวจและกําลังดูนกนํายุงลาย พนสารเคมีกําลังดุงตัวเต็มวัย ในรัศมี 100 เมตร ของบ้านผู้ป่วยและจุดที่สงสัยเป็นแหล่งโรค <p>เป้าหมาย HI และ CI ในบ้านผู้ป่วยและในรัศมี 100 เมตรจากบ้านผู้ป่วยเป็นศูนย์</p>
Day 14	<ul style="list-style-type: none"> - สํารวจและกําลังดูนกนํายุงลายในหมู่บ้านที่เกิดโรค - ตำบลที่พบผู้ป่วยหลายหมู่บ้าน ให้ดำเนินการทั้งตำบล <p>เป้าหมาย HI ในหมู่บ้านที่พบผู้ป่วยไม่เกินร้อยละ 5</p>
Day 21	<ul style="list-style-type: none"> - สํารวจและกําลังดูนกนํายุงลายในหมู่บ้านที่เกิดโรค <p>เป้าหมาย HI ในหมู่บ้านที่พบผู้ป่วยไม่เกินร้อยละ 5 และ CI ของสถานพยาบาล โรงเรียน ศาสนสถาน โรงแรม โรงงาน ในตำบลเป็นศูนย์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประเมินพื้นที่ที่ระบาดต่อเนื่องมากกว่า 2 รุ่น
Day 28 เป็นต้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - คงมาตรการสํารวจและกําลังดูนกนํายุงลายในชุมชนทุก 7 วัน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และคงมาตรการพนสารเคมีเสริมทุก 7 วันหากยังมีผู้ป่วยต่อเนื่อง <p>หมายเหตุ ถ้าพบผู้ป่วยตั้งแต่ 3 รายขึ้นไปใน 28 วันในกลุ่มบ้าน / หมู่บ้านเดียวกัน ให้พนสารเคมีทั้งกลุ่มบ้าน/หมู่บ้านนั้นๆ เพิ่มเติมจากรัศมี 100 เมตร</p>

ข้อเสนอยกระดับมาตรการ

- เกณฑ์การเปิด EOC

- EOC ระดับอำเภอ เมื่อพบตำบลที่เป็นพื้นที่ระบาด* ตั้งแต่ร้อยละ 25 ของจำนวนตำบลในอำเภอ
- EOC ระดับจังหวัด เมื่อพบอำเภอที่เป็นพื้นที่ระบาด* มากกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนอำเภอในจังหวัด
- EOC ระดับเขต เมื่อมีจังหวัดที่เข้าเกณฑ์เปิด EOC จำนวน 3 จังหวัดหรือมากกว่า

หมายเหตุ พื้นที่ระบาด หมายถึง มีรายงานผู้ป่วยโรคไขเลือดออกเกินกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังในช่วง 4 สัปดาห์ล่าสุดและมีการระบาดต่อเนื่องมาเกินกว่า 28 วัน

ข้อเสนอแนะยกระดับมาตรการ

การดูแลรักษาและส่งต่อผู้ป่วย

- ให้ทุกจังหวัด จัดทำทำเนียบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทั้งกุมารแพทย์และอายุรแพทย์ที่จะให้คำปรึกษากรณีผู้ป่วยสงสัยโรคไขเลือดออกอาการรุนแรง
- ให้ทุกเขตบริการสุขภาพ จัดระบบและเกณฑ์การส่งต่อผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลในลำดับสูงขึ้นไปภายในเขต
- โรงพยาบาลแม่ข่าย จัดให้มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาในการรับผู้ป่วยอาการรุนแรงที่ถูกส่งต่อมาจากโรงพยาบาลชุมชน

ดูรายชื่อแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเขต ได้จากเว็บไซต์ของ
สำนักโรคติดต่อंनाโดยแมลง กรมควบคุมโรค
<https://ddc.moph.go.th/th/site/office/view/thaivbd>

QR code
รายชื่อแพทย์
ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะยกระดับมาตรการ

การสื่อสารความเสี่ยง

- จัดทีมออกสื่อสารเชิงรุกไปยังบุคลากรทางการแพทย์ทั้งในสถานพยาบาลภาครัฐและเอกชน คลินิก ร้านขายยา
- ใช้กลไกคลินิกโรคเรื้อรังในการสื่อสารเฉพาะกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการป่วยรุนแรงและเสียชีวิต ได้แก่ ผู้สูงอายุ โรคอ้วน ผู้ที่มีโรคเรื้อรัง
- สื่อสารความเสี่ยงในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาล เรื่องโรคติดต่อมาโดยง่าย ทั้งโรคไขเลือดออกและโรคติดเชื้อไวรัสซิกา

ขอบคุณครับ